

Perífrases verbais

As perífrases son una agrupación de varias formas verbais constituídas por un verbo conxugado e unha forma finita (infinitivo, xerundio ou participio), unidos ás veces por un elemento de enlace (unha preposición ou a conxunción que).

O significado que presenta este complexo verbal é unitario e non se pode sinalar independentemente por ningunha das formas verbais que a compoñen nin por outra forma verbal de uso habitual.

Aínda que non é unha unidade léxica (son máis de unha palabra), constitúen unha unidade formal, en tanto que se comporta no discurso como núcleo da frase verbal.

Lembra que...:

A diferenza doutros complexos verbais (encontro de verbos), as perífrases compórtanse como se fosen un único verbo.

- Creio que non darei feito o traballo (perífrase)
- Quero mercarche algo bonito (non é perífrase)
- Teño que revisar os meus apuntamentos (perífrase)
- Creio que irei contigo ao cine (non é perífrase)
- Deu en chover toda a mañá (perífrase)

Para recoñecer as perífrases,

(1) o verbo auxiliar debe perder o seu significado, polo menos parcialmente: teño que estar alí ás tres e media (o verbo ter perdeu o seu significado de posesión).

(2) O suxeito e os complementos selecciónaos o verbo auxiliado, non o auxiliar (no exemplo anterior, estar ás tres e media, non *ter ás tres e media).

(3) A forma non persoal non pode ser substituída por outros elementos equivalentes (Teño que estar/ *téño).

(4) Se se pregunta polo contido da forma persoal, débese manter a forma da perífrase (Teño que estar ás tres e media / Onde tes que estarás tres e media?, e non *Onde tes?, *que tes?).

No conglomerado que constitúen as perífrases, o verbo conxugado ofrece a información gramatical e a forma finita o significado léxico.

Clasificación das perífrases:

.ASPECTUAIS:

As seguintes perífrases indican se a acción comezou, rematou ou aínda se está a desenvolver.

●**Incoativas:** indican o comezo da acción.

– Comezar/Romper/Botar(se) a+ infinitivo.

Rompeu a ler cando aínda era moi nova.

- Poñerse/pórse a+ infinitivo. Púxose a cantar ben forte na voda.
- Dar en+ infinitivo. Deu en chover máis á noite.
- Empezar a+ infinitivo. Empezou a chegar xente de todas as partes.

•**Perfectivas**: informan de que a acción está terminada.

- Acabar de+ infinitivo.

Acabaron de xantar ás seis.

- Deixar de+ infinitivo.

O vento deixou de soprar a media tarde.

- Dar + participio.

Non demos chegado a tempo para coller o tren.

- Ir+ participio.

Xa vai acabado o tempo de xogarmos coma nenos.

- Levar + participio.

No que vai de clase leva feitos seis exercicios.

- Ter+ participio.

Teño ido moitas veces de viaxe con el.

•**Imperfectivas**: indican que unha acción aínda non terminou, que está a desenvolverse.

- Andar a+ infinitivo.

Andan a apañar castañas.

- Estar a+ infinitivo.

Estou a sacar o carné de conducir.

- Andar+ xerundio.

Andaban dicindo que probaran cogomelos.

- Estar+ xerundio.

Están estudando moito.

- Levar+ xerundio.

Levan falando polo teléfono unha hora.

- Seguir a+ infinitivo.

A estas horas aínda seguen a xogar á baralla.

- Seguir+ xerundio.

Segue estudando en Lugo.

- Ser a + infinitivo

. Naquela festa todos eran a bailar e beber

- Ir+ xerundio.

Vaian recollendo que xa é a hora.

- Vir+ xerundio.

Veñen buscando o mesmo ca nós: descanso.

•**Terminativas**: acción no remate do seu proceso.

- Chegar a+ infinitivo.

Se segues así non creo que chegues a rematar o curso.

- Vir (a)+ infinitivo.

A túa anterior actitude desconfiada veume dar a razón.

– Acabar por+ infinitivo.

Acabarei por deixala ir á excursión.

•**Reiterativas**: acción que se repite

– Ter+ participio (pasada e reiterada).

Moito teño bailado nesta sala.

TEMPORAIS: Valor temporal das perífrases verbais

As perífrases tamén poden expresar valores semánticos como a obriga, a futuridade e a inminencia.

•**Futuridade xeral ou inminencia** (futura)

. Indican que a acción se desenvolverá no futuro.

– Ir+ infinitivo.

Vou falar con eles agora mesmo.

– Haber(de) + infinitivo.

Ha (de) vir o luns.

– Estar a/para + infinitivo.

As miñas amigas están para chegar.

– Querer + infinitivo.

Mirando o ceo parece que quere chover.

•**Inminencia** (no pasado)

. No pretérito perfecto do indicativo indica que algo estivo a piques de suceder pero finalmente non sucedeu:

– Haber (de)+ infinitivo.

Onte tropecei no xardín e houben de caer.

MODAIS:

•**Obrigación**.

Expresan obriga.

– Haber(de) + infinitivo.

Primeiro has (de) escribir o teu contrasinal.

– Haique+ infinitivo.

Hai que resumir este capítulo.

– Terque/de+ infinitivo.

Tivemos que baixar polas escaleiras.

– Deber+ infinitivo.

Mañá debemos madrugar.

•**Hipótese**

. Acción sobre a cal non se ten seguridade.

– Deber de+ infinitivo.

Debe de ser a hora do xantar.

– Poder+ infinitivo.

Pode ser verdade o que di.

Outros valores

•**Pasiva**

– Ser + participio.

O discurso de apertura foi pronunciado polo presidente